

"בכל צבעי הקשת": לצבוע ילדים שקופים

39 איורים מצוינים בשחור-לבן מזמינים בספר הזה התערבות מבחון, פעולה של ממש בעולם הממשי, למען ילדי משפחות מבקשי המקלט

16.06.2016 12:09

[יעל דר](#)

בכל צבעי הקשת: ספר צביעה
יהודה אטלס, דתיה בן דור ו-39 מאירים. הוצאת עמותת אליפלט, 84 עמודים, 70 שקלים

ספרי ילדים, מרגע שמתחילים לקרוא בהם, מופעלת באמצעותם הקשבה נדירה לקולם של אחרים: הישיבה יחד, ההאזנה הקשובה לקולה של אמא ולקולן של הדמויות בתוך הסיפור שיוצאים מפיה, ההשתקעות באיורים, ההתמסרות לנקודת מבטו של המאייר, קצב הדפדוף שקשוב לקצב קריאתם של כל הקוראים, מבוגרים וילדים, ההזדהות הרגשית עם הדמות, הסקרנות כלפי עולמה — כל אלה מתרגלים הכרה באחר ומוכיחים, גם לבני השנתיים-שלוש, כמה משתלם להקשיב לקולם של אחרים.

איור: אמיתי סנדי, מתוך הספר

הספר "בכל צבעי הקשת", פרי יוזמתה הברוכה של עמותת אליפלט (אזרחים למען ילדי פליטים), מצעיד את פוטנציאל ההקשבה הזה עוד צעד אחד קדימה, אל מקהלת קולות גדולה במיוחד, בספר עצמו ובעולם הממשי שאליו הוא מיועד.

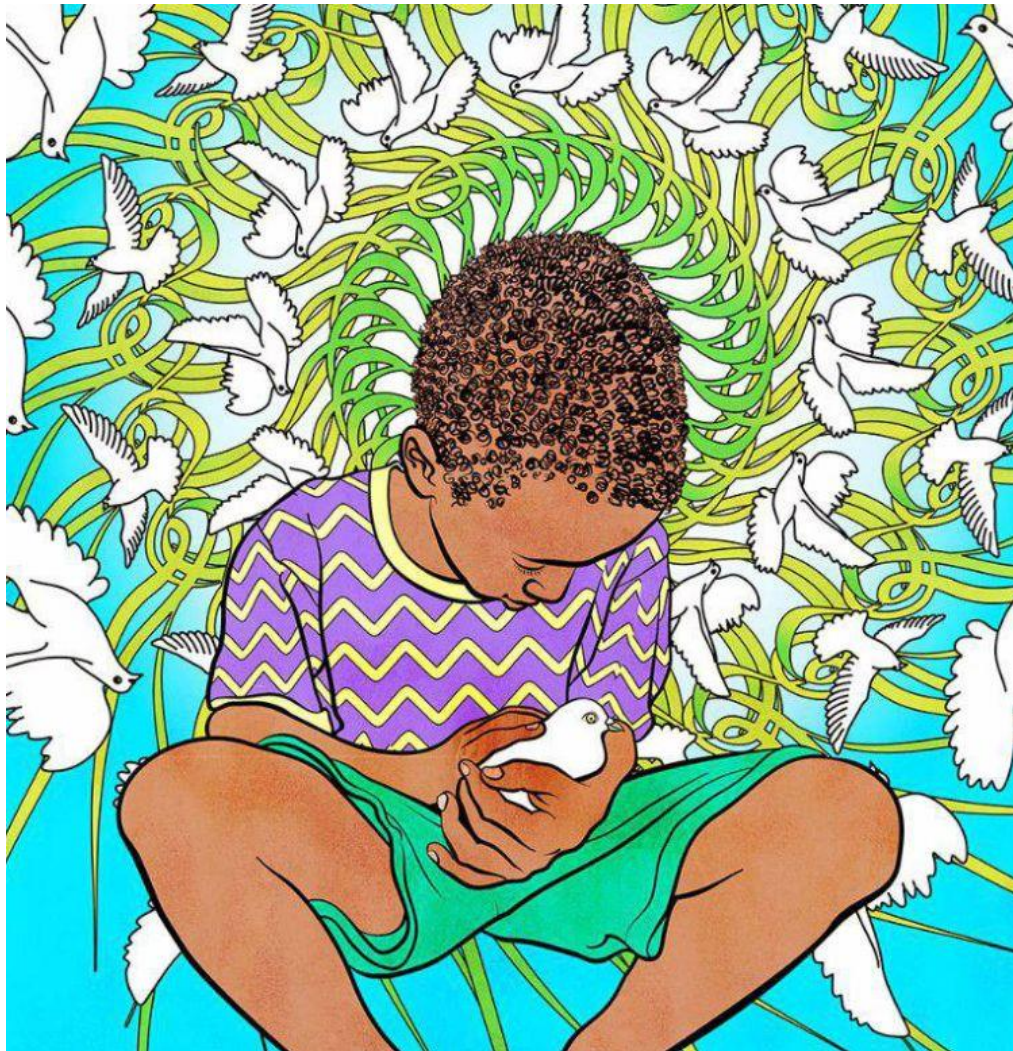
תחילה לעולם הממשי: הספר נועד להסב את תשומת הלב לילדים שקופים במיוחד בחברה הישראלית, ילדי משפחות מבקשי המקלט. הוא מבקש להנכיח אותם בין דפי הספר כ"אני" דובר, ולפנות אליהם גם כקוראים פוטנציאליים.

איור: גפן רפאלי, מתוך הספר

בכך כמובן יש חידוש גדול, שהרי לא זו בלבד שילדי הפליטים אינם מופיעים בדרך כלל בעלילות הספרים לילדים שיוצאים בישראל, הם והוריהם גם לא נכללים בקהילת הקוראים שהוצאות הספרים מכוונות אליהם. אך "בכל צבעי הקשת" מבקש יותר מזה: לתמוך ממש בקהילת הילדים השקופה הזאת באמצעות ההכנסות ממכירת הספר, שיוקדשו לטובת פעילויות עמותת אליפלט בגני הילדים של הקהילה, הסובלים מהזנחה גדולה. לטובת העניין התגייסו סופרי הילדים יהודה אטלס ודתייה בן דור, שתרמו לספר שיר פרי יצירתם, ו-39 מאירים מצוינים, שקיבלו עליהם לאיר את השיר הידוע של דתייה בן דור "אני תמיד נשאר אני", בשחור לבן, ולהפוך אותו יחד, בעזרת העיצוב הגרפי המעולה של תמר בר-דיין, לספר צביעה אמנותי, יחיד ומיוחד. פעילות הצביעה המונחת בבסיסו אף היא מיועדת לעולם הממשי, להשמעת קול נוסף, קולו של ילד — כל ילד — שבאמצעות צבעיו מפרש את הטקסט הכתוב והמצויר, על פי דרכו.

מגוון הקריאות הגדול המיועד לעולם הממשי מיתרגם בתוך הספר למגוון קולות עשיר במיוחד של מפרשים ויזואליים. לכאורה מדבר בו קול אחד, מוכר וידוע: אותו "אני" מתוך "אני תמיד נשאר אני" של דתייה בן דור, המצהיר בחיך ובמוזיקליות אופייניים על אישיותו המגוונת ורבת הפנים: "לפעמים אני עצוב, ולפעמים — שמח. לפעמים אני זוכר ולפעמים — שוכח", וכו' ועד פזמון החוזר "אבל אני תמיד נשאר אני". אלא שהפעם את ה"אני" הזה מפרשת שורה לינארית של קולות ויזואליים שונים, פרי יצירתם של המאירים השונים. בזה אחר זה, עמוד אחר עמוד, מדברים כל אחד ואחת בשפתם הייחודית, ומציגים הרבה פנים ייחודיים ל"אני" הדובר הזה, לרגשותיו ולעולמו.

איור צבוע של אמיתי סנדי, מתוך הספר

כל זה כאמור בשחור־לבן שמזמין התערבות מבחוץ, פעולה של ממש בעולם הממשי, נקיטת עמדה צבעונית תרתי משמע. וכך, עוד לפני שנגענו למעשה בצבע והטבענו בספר את חותמנו האישי, דווקא בשחור־לבן הראשוני שלו, הוא מרמז לריבוי — למגוון הפרשנויות הפוטנציאליות שמחכות בעולם הממשי למימוש. את הספר שלי, לכן, לא אצבע. ואפילו לא אתפחה לראות באתר העמותה כיצד בחרו המאירים עצמם לצבוע את איריהם. השחור־לבן הזה כל כך צבעוני בקולותיו, שדי לי בו.

את הספר אפשר לרכוש [באתר](#) עמותת אליפלט.